

Virtualna izložba Robna kuća Razvitak Metković na Topoteci

Paulina Šiljeg

Pripremajući početkom 2020. godine materijale za izložbu posvećenu Robnoj kući Razvitak iz Metkovića u Arhivskom sabirnom centru Metković-Opuzen-Ploče imali smo u mislima prostor galerije Gradskog kulturnog središta u Metkoviću i velike formate koji bi na najreprezentativniji način prikazali nacрте i fotografije ovoga trgovačkog poduzeća koje čuvamo u našim spremištima. Željeli smo podijeliti priču o nastanku jednog od simbola grada s početka 80-ih godina 20. stoljeća, ali i o poduzeću Razvitak, propalom trgovačkom gigantu, koji je dugi niz godina bio važan čimbenik u razvoju cjelokupne regije. Prikupljajući građu i komunicirajući sa svjedocima vremena, planirali smo izložbu postaviti u lipnju, no već početkom travnja postalo je jasno da je, zbog posljedica pandemije koronavirusa, jedini način da prezentiramo prikupljeno virtualni prostor. Razmišljajući na koji način to realizirati odlučili smo se za Topoteku dolina Neretve, koju vodimo već godinama.

Priču smo podijelili u petnaest cjelina koje sadrže tekstualni dio te pripadajuće fotografije i dokumente do kojih se dolazi putem ključnih riječi *Virtualna izložba Robna kuća Razvitak Metković*. One nas vode na sam početak: od osnivanja poduzeća Razvitak, njegove transformacije iz veleprodajnog u maloprodajno poduzeće te kroz razvoj koncepta samoposluživanja pa do izgradnje prve robne kuće poduzeća u Mostaru, čiji uspjeh rezultira odlukom o izgradnji robne kuće u Metkoviću. Najveći dio izložbe posvećen je upravo robnoj kući u Metkoviću, gdje kroz nacрте, a posebice fotografije, pratimo izgradnju, opremanje interijera, svečano otvorenje, današnji izgled, ali i rad ugostiteljskog objekta Taverna, koji je uz robnu kuću dio početno puno šire zamišljene kompozicije.

U radu na pripremi izložbe najveće iznenađenje i posljedično najveći izazov predstavljala je spoznaja da o arhitektu koji je projektirao obje robne kuće (onu u Mostaru samostalno,

a ovu u Metkoviću u koautorstvu sa Slobodanom Kovačem) nisu postojali apsolutno nikakvi biografski podaci. Ante Paljaga, nažalost, potpuno je prešućen u stručnoj literaturi. Kontaktirajući arhitektonske fakultete i stručna udruženja, kako u Hrvatskoj, tako i u susjednoj Bosni i Hercegovini, nadležne arhivske institucije, a posebice poduzeće Vranica (sada u stečaju), u okviru čijeg projektnog biroa (OOUR-a Projektovanje i tehnologija) su nacрте i realizirani, nismo uspjeli pronaći nikakve informacije. Na sreću, u bespućima Interneta ostao je trag jedne obiteljske fotografije koja nas je odvela do njegovog unuka Bojana Tomičića, koji nam je poslao osnovne biografske podatke kako bismo ih sačuvali za buduće generacije i ispravili davni propust.

Izložba je otvorena kao dio službenog programa obilježavanja Međunarodnog dana arhiva i od 9. lipnja 2020. godine i dostupna je u virtualnoj zbirci Topoteka Dolina Neretve. ■

Radovi na izgradnji, 1980.

Polaganje kamena temeljca, 1979.

INFO

Topoteka dolina Neretve dostupna je na: <https://dolinaneretve.topoteka.net/>

Izložba Robna kuća Razvitak Metković dostupna je na: https://dolinaneretve.topoteka.net/#ipp=50&p=1&searchterm=Virtualna+izlo%C5%BEba+Robna+ku%C4%87a+Razvitak+Metkovi%C4%87%2C+%t=1%2C2%2C3%-2C4%2C5%2C6&sf=chk_docname%2Cchk_mainkeywords%2Cchk_subkeywords&sort=publish_date&sortdir=desc&r=1598600274588